

Američtí vojáci umírali také u Soumarského mostu

Jiří Frýbert

Jedna z bitev během osvobození Československa v roce 1945 proběhla také u Soumarského mostu. Svedli ji američtí vojáci z 2. pěšího pluku 5. pěší divize s německým vojskem, jež využilo naše předválečné opevnění na břehu Vltavy. Průběh bitvy byl již dříve dobře popsán, jména padlých osvoboditelů však až dosud zůstávala neznámá.

Než na začátku května 1945 překročila 5. pěší divize (5th Infantry Division) československou hranici, musela urazit cestu přes půl světa. Na podzim 1941 se začala přesouvat na Island, kde hlídala pobřeží, v srpnu 1943 se přeplavila do Velké Británie, kde pokračoval trénink mužstva. Devátého července 1944 se její vojáci vylodili v Normandii a přes bojiště ve Francii, Lucembursku a Německu dorazili až k nám a to jako součást 12. sboru (XII Corps) Pattonovy Třetí armády.

Díky dochovaným dobovým hlášením víme, že 2. pěší pluk této divize (2nd Infantry Regiment) měl 4. května 1945 velitelské stanoviště v bavorském Altreichenau. Ten den před setměním rota G z druhého praporu obsadila České Žleby, kde se setkala jen s lehkým odporem. Hlídky dorazily až k Teplé Vltavě, kde hledaly vhodný přechod přes řeku pro útok následující den. Krátce před půlnocí hlídka roty G našla neporušený Soumarský most, byla však vypuzena střelbou ze strany nepřítele.

Následně rota G poslala svoji 3. četvu k mostu, aby zajistila předmostí, přes které bude moci rota ráno projít. Když četa dorazila na místo, Němci most odpálili a byl použitelný už jen pro pěší jednotky. Pod palbou četa přeplavala na druhou stranu řeky, vyřadila tři z pěti Němci obsazených bunkrů, které chránily most, a zaujala pozice podél železniční trati. Za rozbřesku 5. 5. palba nepřítele zesílila, využili k ostřelování i tank, což činilo most neprůchodný. Četa zůstala na své pozici až do 15.00 kdy od východu dorazil zbytek roty, jež přešel přes pěší lávku u Dobré a donutil nepřítele ke stažení.

Rota G pak pokračovala do Stögrovy Huti, rota E vyčistila Dobrou. Třetí prapor obsadil Stožec a okolí. Následujícího dne druhý prapor pokračoval do Mlynářovic a Milešic, třetí prapor do Houžné. První prapor čistil oblast nad Volary a rota C večer přijala kapitulaci města. Velitelské stanoviště pluku bylo od 6. 5. od 15.30h v Lenoře a zde také zůstalo až do jejich odchodu 24. května.

V dalších dnech byla hlavní náplní jednotky péče o ženy z pochodu smrti ve Volarech, starost o válečné zajatce i proudící bezprizorní civilisty. Německé vojáky vraceli Rudé armádě do Vodňan. Ke konci května byl 2. pěší pluk odvelen do Bavorska, kde byla jeho úkolem okupační správa. Zde pobýli jen měsíc a pak již následoval přesun do Francie a v půlce července jejich loď zakotvila v New Yorku.

Kdo tedy byli muži z 2. pěšího pluku, jež padli na sklonku války na našem území? Jejich odhalení není jednoduché. Je dostupných několik seznamů padlých vojáků z této jednotky, každý z nich však uvádí jiná jména a rozdílné údaje. Autorovi jsou momentálně známi tři vojáci, kteří zemřeli na půdě Československa, paradoxně se u všech uvádí, že padli v Německu. Lze to snad přičíst tomu, že sudety pro někoho ještě nebyly Československo nebo tomu, že k jejich úmrtí došlo nedaleko německých hranic a někteří ještě netušili, že už hranice překročili. Dokladem, který do situace vnesl světlo, byla až tzv. ranní hlášení, kde se každý den vypisovala lokace jednotky a jména padlých a raněných. Ty jsou nyní uloženy v Národním archivu v St. Louis v USA.

Svobodník John C. Wright (1917-1945) z roty G má v ranním hlášení uvedeno, že padl 5. května během boje, když jeho rota útočila na most severně od Bohm Rohr (nesprávně uvedený německý název pro České Žleby). Wright pocházel ze státu Pennsylvania, rodiče mu zemřeli v dětství, vychovávala ho babička. V roce 1936 dokončil střední obchodní školu ve městě Lancaster, oženil se a začal pracovat pro firmu v automobilovém průmyslu. Do armády byl odveden v srpnu 1944, doma zůstala manželka Betty a šestiletá dcera Joan. Ti pak také přebírali vyznamenání Purpurové srdce, jež po smrti obdržel. Na žádost rodiny bylo jeho tělo v roce 1949 převezeno do USA a tak je pohřbený v rodné Pennsylvanii. Na náhrobním kameni má napsáno, že byl zabit v Německu.

Svobodník Charles B. McGuire (1922-1945) z roty G má v ranním hlášení napsáno to samé, tedy že padl 5. května při boji, během útoku jeho roty na most. Avšak v jeho novinovém nekrologu je uvedeno, že byl zabit v Německu. McGuire pocházel z New Yorku, po střední škole působil jako válečná pracovní síla. Do armády byl odveden v listopadu 1942, také jeho dva bratři bojovali ve válce, jeden na Filipínách a druhý působil u námořnictva v Tichomoří. Pohřben je na vojenském hřbitově v Saint Avold ve Francii. Po smrti obdržel vyznamenání Purpurové srdce.

Nicméně svobodník Michael C. Bilder (1919-2011), který též sloužil v rotě G, ve svých válečných pamětech popisuje jeho smrt jinak. Podle jeho vzpomínek jeden z nováčků v jednotce neodborně zacházel se svou zbraní, vyšla rána, jež trefila McGuirea do břicha a ten byl chvíli na to mrtvý. K události došlo po té, co obsadili Stögrovu Huť a začali čistit přilehlé lesy. Například v Bilderově knize můžeme číst vágní vyjádření, že řeka Vltava tvořila československou státní hranici, což dokresluje zmatek v tom, na jakém území jejich vojáci umírali.

Třetím padlým u Soumarského mostu byl četař Franklin V. Canatsey (1914-1945) z roty H. V ranním hlášení je uvedeno, že byl zabit v boji 5. května v Československu během útoku jeho roty. Další dva jeho souputníci z roty H byli lehce raněni. Podle historika Marka se v divizních novinách Diamond Dust uvádí, že s rotou G bojovala o most také kulometná sekce roty H. Když nahlédneme do jeho armádní úmrtní složky, zjistíme, že zemřel na následky zranění hlavy v Lenoře, kde čekal v tzv. sběrném místě Američanů. Nicméně, je zde uvedeno, že Lenora leží v Německu. Což pak možná přispělo k tomu, že také on má na náhrobku napsáno, že byl zabit v Německu. Canatsey pocházel z města Murrayville ve státě Illinois. Po střední škole pracoval v zemědělství a do armády byl odveden v dubnu 1941. Kromě Purpurového srdce získal též Bronzovou hvězdu za hrdinství. Také jeho rodina nechala ostatky vyzvednout v roce 1948 na hřbitově ve Francii a převést je, takže je pohřben v domovském Illinois.

Druhý pěší pluk byl během války nejstarším pěším plukem v americké armádě, vznikl v roce 1791 a funguje dodnes. Jeho vojáci, jež mají ve znaku vepsané motto Noli Me Tangere, překročili na evropském bojišti celkem 20 řek, Teplá Vltava byla poslední. Zabito v boji bylo 714 vojáků z této jednotky. Věnujme v těchto dnech tichou vzpomínku alespoň těm třem, kteří padli na sklonku války na našem území.

uveřejněno 11.5.2020 zde:

https://prachaticky.denik.cz/zpravy_region/americti-vojaci-umirali-take-u-soumarskeho-mostu-20200511.html